

caligrafie a trupurilor care, deși deliberat uniformizate uneori prin cromatică și desenul costumului, se disting prin partituri de personalitate. Și în scenele individuale sau de cuplu, și în cele de grup, măiestria de coregraf – nu întodeauna și acuratețea regizorală – transpare prin calitățile lor. De la ritualul forțelor contorsionate care se întâlnesc, până la ceremonialul carnavalesc, macabru, și la imaginea încercării de a urca la nesfârșit treptele destinului, trupa a păstrat aceeași voluptate și aceeași precizie. Totuși, există momente când ritmul este neadecvat sau, dimpotrivă, dublează inutil mesajul muzicii.

Înainte de final: cuvântul șoptit, ca o taină – punctul culminant. Versurile și mișcarea creează o poezie complexă în care regăsim zădarnicia și speranța din întregul demers spectacular. Șoapta nu tulbură arhitectura sonorităților lui Verdi, ci survine ca o clipă a conștiinței care consfințește o operă închinată existenței – absurde și tragice – într-un „mileniu fără viață“.

Încheierea aparține însă dansului și toți cei pe care i-am privit se află acum pe scenă, în albul care-i decupează din întunericul fundalului. Femininul și masculinul își recapătă identitatea. *Requiemul* pentru veacul „dobarât“ de rău este o rugăciune pentru condiția umană, reîntregită prin această pictură vie, care respiră aerul purtător de Duh al libertății. Bucuria și libertatea sunt, până la urmă, și ele, un ritual...

Teatrul de Balet „Oleg Danovski“ – Requiem. 24 de ritualuri și un cuvânt șoptit. Muzica: Giuseppe Verdi. Coregrafia: Gigi Căciuleanu. Scenografia: Gigi Căciuleanu, Eugenia Leca Botezatu. Cu: Felicia Șerbănescu, Costel Georgescu, Aliss Tarcea, Cristian, Tarcea, Bogdan Nicula, Jenna Johnson, Olimpia Cheța, Traian Vlaș, Gigel Ungureanu, Daniel Precup, Simona Costea, Mircea Poleșmic, ș.a.

Claudia LIPAN

Frumoșii nebuni ai marelui oraș

Fundația MAD (Multi-Art Dans) își propune se dezvolte creația coregrafică și susține *in logo* ipoteza că tinerii talentați din România „se pierd înconjurați de ignoranță și nepăsare“. Așa o fi? Așa o fi, pentru că mai rar merge omul la un spectacol coregrafic,

SMART și Teatrul Odeon – Independans, un proiect susținut de Fundația MAD și SOLITUDE PROJECT. Coregrafii: Vava Ștefănescu, Cătălina Gubandru, Lorette Enache, Eduard Gabia, Mateia Stănculescu, Ema Ciobanu, Ion Dumitrescu, Marius Iorgulescu, Mihai Mihalcea, Elena Zamfirescu, Ioana Popovici, Laura Iva, Silvia Mihai, Carmen Riban. Dansează: Valentina de Piantenicolae, Maria Baroncea, Irina Roncea, Ana Maria Pavel, Catrinel Sandu, Alexandru Gheorghiu, Dan Popa, Gabriel Costea, Andreea Duță.

care nu duce lipsă de oameni, ci de condiții necesare montării. Mai rar apare o companie precum SMART care blagoslovește un grup de tineri coregrafi români cu un spațiu adecvat (Teatrul Odeon), cu bani albi pentru zile negre, cu mecenat în rândul publicului (gratuitate pentru studenți). Și totul purtând sigla *Independans*, adică trei seri de dans contemporan sub responsabilitatea câtorva dintre cei mai buni mânători ai corpului. O lume deschisă pentru lume, datorită proiectului nou înființat de coregraful Mihai Mihalcea, *Solitude project*, ca reacție la „șocol viitorului“. Și datorită managerului SMART, actrița Oana Pellea, care a intuit faptul că acești tineri premiați pe scene internaționale merită o apreciere autohtonă. Fie ea și în fluxul pașilor mărunți. Pentru că, dehl, altfel nu se poate...

Seriile *Independans* au scos din anestezie 14 momente menținute într-un alt fel de a te comporta lângă celălalt, de a respira împreună cu el jumătăți sau sferturi de oră dispărute mai apoi, o dată cu creatorii. Ca substrat al climatului postmodern apar inserturi cu băi de umor din care se ridică aburi de flash stilistic ce trimit, mai degrabă, la fanteziile „mozartissime“ ale lui Gigi Căciuleanu, când minunea se întâmplă „de la inimă spre cer“. Execuția coregrafiilor seamănă cu un atelier deschis publicului larg, cu decupaje muzicale de cea mai bună calitate, cu un dans flexibil și teatral, aparent accesibil. Corpul se desface în „urme de elan pe zăpadă“, când în realul structural, când în imaginarul sintagmatic. În punctele slabe ale oricăror ființe; acolo unde nu există spațiu (*Către nicăieri*, în coregrafia și interpretarea Mateiei Stănculescu) pentru timpul propus (*Cinci minute din viața mea*, de Eduard Gabia). Câteva clipe de *one-woman-show* (Cătălina Gubandru), sau cvartetul celor trei dansatori plus violoncelistul (coregrafia Lorette Enache) situează prima seară într-un amestec de personalitate și anonim al individului refugiat în artă. Pentru că *Laitmotivul* invocat de Ema Ciobanu este caricatura improvizațiilor ce vor fi fost. Mai mult sau mai puțin gustate, modelate, descifrate la limita lor plastică.

Într-adevăr ingenios, fragmentul coregrafului Mihai Mihalcea, unde muzica lui Mychael Danna înțeapă precum albina dedicată lui Tristan Tzara și aleasă de Florin Fieroiu în spectacolul *DaDaDans* (Theodor C. Popescu). Congruența celor șase mistere feminine se dezlipește în duplexuri fără astâmpăr, deasupra cărora lumina se îngheșuie pe culoare verticale. Am putea spune că trăim o prea fericită stare (în care, din păcate, a eșuat elegant coregrafa franceză Karine Saporta, în urmă cu doi ani), aceea de a îmbina romanțioasa grație a mișcării cu modernul mecanism terapeutic al dansului. *Îngerii sorcoviți* (adică interpreții și coregrafii Ion Dumitrescu și Marius Iorgulescu), sau alt titlu, *Expulzații* (închipuiți de Ioana Popovici), sunt actori sub hipnoza mișcării motivați de vibrațiile care nu le dau pace. Nu se omite nici un segment al corpului care pune artistul în cea mai mare dificultate: aceea de a-l transforma în instrument de lucru fără a-l instrumentaliza. Dansatorul lucrează permanent cu inteligența corpului care, la rândul său, se dovedește a fi un profesor de primă valoare: oamenii devin ființe ale gambelor, ale trunchiului și capului, ale mâinilor, așa cum își imaginează coregrafa Carmen Riban. Și... acum? *Încotro?* a întrebat dansatoarea Silvia Mihai pe muzica lui Yann Tiersen, voci de alto ce îndeamnă ființa să se agațe de orice – de o clipă din viață... iar dacă ne luăm după ce spune Sergiu Anghel (și spune bine!), că acest corp al nostru, pe care ne prefacem că-l știm pe de rost, este „fiul Pământului, al Lunii, al Soarelui și al Universului“, rămânem binișor în scaun și învățăm totul despre cădere (sau înălțare!) cu *Orfeul Vavei Ștefănescu*. Ea încheie ultima seară de dans contemporan la Teatrul Odeon.

Vreau să mă opresc puțin (sau mai degrabă să mă mișc) în construcția simbolică mitologică a excelentei noastre coregrafe, care parcă scrie *Jurnalul* unui întreg proiect, început de unii din colaboratorii săi în urmă cu un an la Teatrul „L.S. Bulandra“. Dacă atunci premiera sub bagheta școlii de coregrafie franceze – Laura Sini, Damiano Foa, Olivier Renouf – făcea primul pas în trecerea spre o stranie și frumoasă lume a dansului, „pașii 2, 3, 4 și ceilalți până la toată coregrafia“ sunt conduși cu expresivitate ludică de Vava Ștefănescu. Va încheia jurnalul de bord dansând tot despre sine, *Despre tine*, ajutată de același Sorin Romanescu, alături de care obținea în '98 Premiul III la Festivalul Eurodans de la Iași. Combinația unui album fotografic răsfoit împreună cu scenografa Andreea Mincic, aduce la rampă un tablou despre care mai există ceva de spus. Un autoportret în grup despre a găsi iubirea, despre râsete, povești și frumusețea neînțelesei vieți, așa cum o vedeau atunci Nichita Stănescu și Yvan Goll, așa cum o vede acum Vava Ștefănescu. O dansatoare din profețiile Pinei Bausch, pledând pentru energie, logica și acuratețea mișcării, pentru centrifuga continuă a ființei, manevrând unicitatea pe care o presupune.